

Ezen lapok hétfőt kivéve naponta jelennek meg. Előzetes ár félre Pozsonyban és Pesten helyben horiték nélkül 7 ft, postán boritékban hetenkint kétszer küldve 8 ft 24 kr, hatszor küldve 9 ft 12 kr. p. p. A hirdetések minden négyszer hasábozott apróbetűs soráért vagy ennek helyéért 5 p. kr., a kettős soráért pedig 10 p. kr. fiztetik.

Szombat

741.

Januar 22. 1848.

Előfizetheti Pozsonyban a kiadó-hivatalban, ventur-utca Zierer-házban 114. szám alatt földszint, és Pesten hatvan-utca Horváth-házban 583. szám alatt földszint és minden kir. postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomba és külföldre menendő példányok csak a bécsi császári királyi főpostahivatalnál rendelhetők meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Névváltoztatások. Országgyűlés. XXXVIII. Ker. ülés jan. 18án. (Tárgy: a sz. kir. városok elrendezése). Középponti vasúti jelentés. Külföld. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Ö cs. ap. kir. felsége Miltenberger Miklós és Schneller Antal nemességre emelt tolnamegyei táblabíráknak vezetéknevüket, és pedig az elsőnek Millényi-re a másodiknak Selényi-re változtathatni legkegy. megengedni méltóztatott.

Országgyűlés.

XXXVIII. kerületi ülés jan. 18án. (Elnökök: Schnée L. és Ambró A. Heves és Bars követi; jegyző: Szentkirályi M.; tárgy: a sz. kir. városok rendezése).

Schnée L. elnök: Megnyitván az ülést, az adóválasztmányhoz választott városi követek neveit olvassa fel. Választattak pedig: König J. (Sz. Fejérvár), Szontagh P. (Libetbánya), Veszter P. (Kézmárk), és Csasz J. (Nagybánya) városok követi. — Ezen választásra nézve

Komlóssy L. Debreczen köv. mint a városi tanácsközmény elnöke kijelenti, hogy a városi követek ezuttal a hat tag-választástól elállanak azon óvás mellett, hogy ebből semmi következtetés ne vonassék.

Schnée L. elnök: A sz. k. városokról törv.javaslat levén napi renden, előbb Pest és Buda polgárainak petícióit a határozat szerint véli felolvasatni. (Helyeslés). — Ezen petíciók a határozat szerint a petitionalis választmány által ki nem nyomtatván. Szemere B. felszólalására kinyomtatni rendelték.

A Pest városi polgárok petíciójának felolvasása után Koller F. Pest város köv.: A petíció benyújtása ellen kifogása nincs, ez bárkinek jogában áll, de a petíciónak azon kitétele ellenében, hogy a petíciót benyújtott polgárok Pest-városa köveit általok utasított köveiknek el nem ismerik, — saját követésére igazolásul kijelenti, hogy megválasztásuk azon formák közt történt, mint az 1843-iki követválasztás; egyébként, hogy a külporgárság által utasítva nincsenek, ezt elismeri, de utasítva vannak a képviselők testülete által, mely az országgyűlési követeket eddig is utasította.

Buda polgárainak petíciójára pedig Házmán F. Buda köv. következő nyilatkozatot és indítványt tön: A Pest városi petíció felolvasatván, joggal követelhetném, hogy a budai petíció is arra érdemesítessék, ettől azonban egyedül a kerületi jegyző kímélése végett ezuttal elállok, annál inkább, mivel küldöm bizodalma kérvényét általam nyújtván be, tartalmát teljesen ismerem. Küldöm hálálal áldoznak, hogy a városok szavazat-jogának és községi rendezésének tárgyalásába bocsátottak. A teendők rendére azonban nézeteik a k. választmány javaslatától eltérően köteleseggemnek ismerem felszólalni nemcsak azért, mert polgártársaim méltányos ohajtásait kifejezni mindenkor tartozom, hanem azért is, mert a petíció irányja lényegre nézve nemeggyöződéssel is egyesül. Vessünk egy futó pillanatot a kérdés keletkezésére. A városok 1825. évben és azóta folytonosan szavazatuk érvényesítésében gátolatván, panaszokkal országgyűlésről országgyűlésre a t. rrhez, kérvényekkel a törvény megtartásával megbízott kormányhoz járultanak. Azonban siker nélkül, mert itt a panasz kifakadásai elhangzottak, amott a kérelem kellő pártolásra nem vergődött; míg az alkotmányosság országszerte tisztelt egyik bajnoka az ügyet országgyűlési végjelentésében, másika a journalistika terjedelmesebb mezején a nemzet figyelmének ajánlotta. Így történt, hogy ezen sérelmes állapot orvoslása az 1842. országgyűlés megoldandó feladatai közé soroztatott. Az ügy ez első stadiumában arról, hogy a szavazat kérdése a község rendezésével összekapcsolassék, még szó nem vala, nem lehetett; mert a nemzet egyedül a városok sérelmi állapotát és ennélfogva a rri tábla kiegészítését tartotta szemé előtt, és valamint egyfelől vitatottat, miképen a városi követ nem az, minek lennie kellene, az összes polgárság választottja, hanem egy szűkebbli zárt testület küldötte: ugy másfelől önkénytelenül is elismertett, hogy csak a követválasztás meghatározása, szabályozása és törvényes biztosítása szükséges a városi követek önállósága ellen felhozott alapos ellenvetések megszüntetésére. Az 1843. évi országgyűlés azonban, hinni akarom, jó szándokból az országos képviselő kérdését a városok igazgatási rendezésével összekapcsolván, talán akarata nélkül is oka volt, hogy az országgyűlés kiegészítésére nézve ez ohajtott törvény meg nem hozottat. Azt hívem, a k. választmány tekintetbe vévén ama sikertelenség veszedelmes szirtjét, a kérdés tisztázására időközben is folytatott értekezések eredményeit és a többi alkotmányos nemzet ebéli példáját követve a két különböző kérdést különválasztván, javaslatát e szerint fogja bemutatni. Látom azonban, hogy e munka az országos képviselőre vonatkozó szabályokat ismét vegyítve tárgyalja azokkal, melyek kirekesztőleg a község belügyeit és igazgatási viszonyait illetik. Én ezen eljárást annak tulajdonítom, hogy e tárgy általánosan itt soha meg nem vitatottat, tulajdonítom azon tévesztő hasonlóságnak, mely az állodalom és a község szerkezetében typos gyanánt uralkodik; tulajdonítom végre annak, hogy ezen tábla mindig szem előtt tartva az alkudozások nehézségeit, minden lényeges kérdéssel számos más kérdéseket is hoz kapcsolatba, miszerint a mellékeselek a figyelmet igéző főkérdés szárnyai alatt megoldathassanak. Egyedül in-

sem elegendő értelmiséggel, sem elegendő függetlenséggel nem bírand. Ilyen eredményekre vezet a kapcsolat eszméje. A 3dik mit emlitettem a felügyelés. Mellékesen mondom, nem kevésbé csodáltam, hogy ugyanazon percében, melyben e tábla, mint a harezias megyei hatóságok többségének kifolyása, az administratorok ellen feljajdul, a ker. vál. a városok születendő vélemény-cseesemőjének bölesejéhez már adminisztratort, vagyis k. főpolgármester nevezet alatt inspectort állított. Én ezt túlgondosságnak tekintem, és az okokat ezuttal nem vizsgálom. Tudom, hogy e tábla az administratio gyorsasága és pontossága tekintetéből meggyőződés szerint nem alapos ugyan, de mégis plausibilis okokat fog az inspectorok mellett felhozhatni, azonban mily okokat legyen képes előadni arra, hogy a néppel közvetlen összeköttetésben nem lévő tisztviselő örködjék a választási gyűlések telett, hogy az netalán az utasításokban is gyakorolhassa tisztí befolyását, és jelentsé ki a bizodalomban foglalt népakaratot, én részéről nem tudom; a törvényhozási hatalom országunkban a korona és nemzet között meg van osztva, valamint tehát a korona ebéli jogát szentnek és sérthetlennék ismerem el, ugy viszont kívánom, hogy a népből is azon ritka, de jelentékeny percekben, melyek bizalmának kijelentésére szükségesek, a függőség, a szolgaság, a külbefolyás minden jelei távolításnak el, miszerint akarata tiszta maradjon. A k. főpolgármester elnöklése választási és utasítási ülésekben tehát alkotmányos nézetekkel meg nem fér, és így a javaslatbéli általános elnökség is nem hogy a kapcsolatot ajánlaná, sőt ellenben szinte a külön tárgyak külön választásának szükségét tünteti fel. Elismerem én, hogy a városok községi rendezése a személy és vagyonbátorságra, a tehetségek és erők fejlesztésére, a becsvágy és közszellem ébresztésére és szilárdítására üdvösen hatand; de ennek eredménye nem a kapcsolatnak tulajdonítható, hanem a községi rendezés nagyobb vagy kisebb tökéletességének. A városok jelen állapota sérelmi, és ennek következtében ezen tábla is alkotmányellenes állapotban van, ezen sérelem kellő orvoslata nem a községi rendezésben keresendő, hanem a követválasztás szabályozásában és biztosításában. Angolhonban az alsóház reformja a községi rendszer felállítását megelőzte; Württemberg, Baden és Belgiumban az alkotmányos élet működött előbb, és csak ennek következtében eszközöltették a községek rendezése. Ellenben Poroszország már régóta bír községi rendszerrel, de azért az alkotmány sikeresítő formái után még mindig fogantat nélkül eseng. Miután tehát küldöm a kérdésben forgó külön két rendezés összekapcsolását ugy elméleti, mint gyakorlati tekintetéből észlezerunek nem tartják, sőt más alkotmányos nemzetek példáján indulni kívánának, kéri a t. rrtket, miszerint a külön természetű kérdések közül mindenkélt a városok szavazatát és a választás módját megállapítani, és az országos határozatot szentesítés végett még jelen országgyűlés alatt ö felségének felterjeszteni méltóztatának, hogy így a tisztint életbe léptetendő rendszer folytán megválasztott városi követek még ez országgyűlésen vehessenek részt a községi rendszer elhatározásában. A mennyiben azonban a kívánat teljesítésére hajlandó nem lenne, kérem a t. rrtket, hogy az annyiszor emlitett két külön tárgyat a munka oconomiaja és az elválasztás logikája tekintetéből két külön törvény-cikkbe foglalni méltóztatassanak.

Szönyey K. Löcse köv.: Ez ügy tárgyalása 's elintézésébe a városi követeknek személyes befolyást igényel.

Bujanovics Gy. Eperjes köv.: A ker. választmány javaslatán, mely szerint több sz. k. város az országgyűlési ténnyezők elő sorából minden historiai jog és alkotmányos igazság háttérbe szorításával kivezetetni szándékolatik, tündösdést fejezvé ki, azzal vizsgálta magát, hogy a közös jogok felsorolányából kedvezőbb állásra emelkedhető nagyobb testvérségnek nem akarandják az illetlen ikervér árulásával megvásárolni jövődobeli politikai jelentőségüket; vizsgálta azon remény, miszerint a kk. és rr. a megyei életre is kihatandó eme kísérlet veszélyes voltát átlátandják; de vizsgálta végre azon meggyőződés, miszerint a kormány a 30 kir. városra netalán kimondandó ezen politikai halálós ítéletet alá nem irandja. Az óvasos politikának nem lévén barátja, ezen kísérlet ellenében az 1514 : 3. és 1608 : 1. t. világos rendeletében elég óvast lát, sőt a „semmit rólunk nélkülünk” elv szerint a jelen törv.javaslat tárgyalásakor a városi vokokat számbavétetni kívánja. Végre a választmányi munkálattal együtt a kir. előadásokhoz csatolt törv.javaslatot is együtt tárgyalatni kéri.

Szumrák J. Besztercebánya köv.: A városi követek már mult országgyűlésen a politikai rendezés kérdését a belrendezésről elkülönözték szorgalmazták, az együtt-tárgyalatástól sikert nem remélvén. Akkor a városi követek aggodalmi nem méltányoltattak 's a két kérdés egybekapcsolva vétett fel. 'S a mjtől a városok féltek, megtörtént, a városi ügy megbukott. És a városi ügyben jelenleg működött ker. választmány ismét az előbbi ösvényen járván, a két kérdés összefuzte, 's ez által a városi ügyet az előbbi ösvény szélére állította. A két tárgy egybekapcsolásából szóló semmi szerencsés eredményt nem remél, sőt inkább attól tart, hogy a városok 's velök az egész haza a politikai és reformlétebből négy öt évet ismét elveszít. A városok tettleges törv.hozási befolyásból kirekesztetvén, országgyűlési szavazatuk visszahelyeztetését szüntelenül sürgették; joggal követelhetik most

hozásai befolyással ruháztattak fel. Ily állásban k. városaink már a középkorban jólétet és tekintélyt vívtak ki magoknak. Azonban hazánkat oly gyakran sújtó viharok középett el gyengültek, hátra maradtak, minék nem annyira magok, mint az aristocrazia 's egy részben a kormány is voltak okai, mely a városokat az aristocrazia túlyomossága ellen őtalmazni végszűnt, minék folytán annyira elnyomat- tak, hogy már most elő törvények ellenére országgyü- lési szavazatok is tagadtatik. A kormány ezen elnézése, szóló véleménye szerint azon hibás nézetből eredt, miszerint a francia forradalom által elrémítve, a királyi városokban túlzó demokratikus elemektől látszott tartani, holott más részről az- al vádoltatnak a kir. városok, hogy szolgál szellemük lévén a szabadság elfőjtására nyújtának segédkezet. Mind a két aggodalom alaptalan. A nemzetnek épen az iparos osztály azon része, melynek a béke, a rend, a törvényes függés leg- inkább áll érdekében, midőn más részről a városi polgár- sádságát, törvényes függetlenségét jobban szereti, mint bár mely más osztály, 's hogy szabadságunkat feláldozni nem vonják hajlandók a kir. városok, a törvényhozás történetje bi- zonyítja, miszerint sérelmeket az országgyűlés elibe terjesz- teni el nem mulaszták. Ezenél fogva úgy hiszi szóló, hogy mi- dőn ezen osztály felemeléséről van szó, nem kell azzal töpren- kedni, hogy melyik párthoz fog esatlakozni, de fontolóra kell venni azt, mily szükségesek a kir. városok, hogy a hon fel- virágoztatására hathatósan közreműködhasanak. A városok mindig azon párthoz fognak esatlakozni, mely iparuk kifej- lődésére 's előmozdítására legtöbb garantiát nyújt, oly párt, mely túlságos követeléseivel a békét 's a jórendet veszélyez- tetné, a városok rokonszenvére nem számíthatván. Ezek- nél fogva kéri szóló a t. kk. és rrdet, miszerint a rendezést úgy megállapítani törekedjenek, hogy a városokban a közép- osztály kellő és tekintélyes hatályosságra emelkedhessék.

Tormássy J. Békés köv.: Az előttünk levő kérdés, így szól, abból áll, hogy miként tárgyaljuk a kir. városi ügyet? mik teszik itt a fő nézőpontokat, 's minő mód által biztosít- hatjuk előre már minél inkább a jó sikert? Tudjuk, hogy a királyi városi követei szavazata ellen több országgyűléseken az gördítették elő főnehézségül, hogy ők nem a polgárok kö- zönségét képviselik, hanem csak egy önmagát regeneráló, különben elzárt, és nagyrészt tisztviselőkből álló testületet. És épen ezen oknál fogva, mivel nem tekinthetők úgy, mint az összes polgári egyetemek követei, hanem csak úgy mint egy- nek, kiket a polgári közönségnek egy felette kis töredéke vá- lasztott: szavazataikat tehát nem lehet számítani mind addig, míg magát az egész polgári közönséget képviselni nem fog- ják, mert képviselők joga csak annak van. És így a polgári közönség képviseltetésének eszköze volt az eredeti feltét- tel, mihez a kir. városi követeinek valóságos szavazata kötte- tett, 's ebből ágazott fel aztán, és terjedt el azon eszme, hogy a királyi városoknak egész belsejüket országgyűlésileg rendezzék el, mert az mondatott, hogy az egész belsejüket elrendezése nélkül magukat az országgyűlési képviselet kérdését nem lehet elintézni, sőt ha lehetne is, azt tenni nem tanácsos. Így hallók ezt ismételtetni több országgyűléseken át a megyei követei részéről, így kapcsolatot ösze a kép- viselet kérdésével a coordinatio, és annál szorosabban, minél inkább mutatták a városi követei több rendbeli különböző kérdéseknél, hogy ők a királyi városok hatóságát mindenké- pen bővíteni kívánják, 's a coordinatiót épen nem tartják sür- getős dolognak. Voltak e miatt vitaközök, gyakran keser- rüséggel keverve, pozitív lépés azonban csak a mult ország- gyűlés alkalmával történt, midőn a királyi városok ügye a fe- jedelmi előterjesztések által is kitézetett, és ennek követke- zésben javaslat készítettett az egész coordinatio néve. Az e feletti tanácskozások akkor siker nélkül maradtak, az ország- gyűlés vizsgáltság nélkül oszlott el — 's ekként nekünk ju- tott a feladás tek. rr., hogy a feszült várakozást kielégítsük, és a mi már kezdve volt, ügyekezünk azt be is fejezni. — Ha már most közelebbi taglalat alá veszem az említett feltételt: előre kimondom, hogy a mint felette fontosnak hiszem, hogy a királyi városok valódi szavazattal bírjanak, épen úgy távol van tőlem, hogy a szavazatok számítására néve bármí kis változtatást is tegyek az eddigi gyakorlaton mind addig, míg a királyi városoknak képviseleti kérdése országgyűlésileg meg- állapítva nem lesz — míg tehát azt valódi polgári alakba nem öntjük, és el nem intéztük egyes részleteit is. Azonban a mint erre néve magammal tökéletesen tisztában vagyok, úgy más részről meg kell vallanom, hogy én az egész belsejüket rendezést nem tartom conditio sine qua non gyanánt, a mi nélkül a királyi városi követeinek valódi szavazatot nem ad- hatnánk; hogy így addig, míg a királyi városoknak egész bel- szerkezetük rendezve nem lesz, a követei továbbá is mostani negatív állásukban maradjanak. Mert igaz ugyan, hogy az országgyűlési képviselet kérdése érintkezésben áll a belsejüket elemével, de azért magában is egy külön egészet formál, van ennek magában is ezéja, körét magában is érteni lehet, és a királyi városok országgyűlési képviseletének minőségére néve semmi különbséget nem tesz az, hogy a képviseleti kérdés együtt tárgyalatik-e az összes coordinatioval, vagy sem? midőn ellen- kező esetben tagadni nem lehet, hogy ha az országgyűlési képviselet kérdése az összes coordinatióból mintegy kiszakít- va, és amattól külön választva intéztetik el, ennek teljesülte után sokkal jobban, 's sokkal kevesebb nehézséggel lesznek elintéztetők mind azon kérdések, mik a conditionális munká- ból még hátra maradtak. Különben ha az országgyűlési kép- viselet kérdése öszveköttetésben hagyatik az egész coordina- tionális munkálat elvégzésével, bekövetkezhetné majd azon eset, hogy ha közigazgatási egyes kérdéseknél nem lenne ké- pes egyesülni a két tábla, vagy talán felülről nem jönne egés- zen kielégítő válasz, ha szintén az országgyűlési képvise- let kérdése egészen tisztára lenne is hozva, azért nem változ- nék az eddigi állapot, és a királyi városi követei a jövő or-

szággyűlésre ismét valódi szavazati képesség nélkül jelen- nek meg. Tudom ugyan, hogy a közigazgatási tárgyakra néve a mult országgyűlési üzenetek után alig vannak kül- lönbségek a két tábla közt, de ez felette széles mező lenne, ki tudja hogy a dolog későbbi phásisaiban nem fognak-e uja- bak támadni? pedig ez nem egyedül ok még, a minél fogva kívánni kell, hogy az országgyűlési képviselet kérdése a coordi- natio többi részétől külön választva, és előlegesen intéztes- sek el — hanem forog itt fen még más tekintet is, a mi rö- viden abból áll: hogy egészen más szempont alá jön az, ha politikai jogokat kell adni, és épen azoknak legfontosbikát, és ismét más szempont alá esik egy jó közigazgatási rendszernek behozatala. Nem kétkem, hogy e kettő közt különbözést tesznek azok is, kik a mellett vannak, hogy az országgyűlési képviselet kérdése az összes coordinatio tárgyalassék. De kérdem viszont, nem sokkal tisztábban áll-e a dolog, ha az országgyűlési képviselet külön tárgyalatik és egészen más és egyedül magához illő alapra lesz fektetve? ha kivált utóbb oda fordulna a kérdés, hogy a királyi városokra néve is be- hozatnék az utasítási rendszer. Hiszen ha az országgyűlési képviselet előleges elintézése által és különösen a választói jog szélesebb alapjához képest biztosítva lesz kezeink közt a szabadság érdeke, minden kockázattal nélkül méréselhetjük azt utóbb a közigazgatási rendszer kívánataihoz, és a coordi- natio tökéletes befejezése körül annál sikeresebb lesz eljárásunk, mivel ekkor már a felélt polgári erő is saját érdekéhez ké- pest támogatni fogja törekvésünket. — E gondolatokat tartot- ták szem előtt megym rrei, midőn utasításba adták, hogy a kir. városokra néve az országgyűlési képviselet kérdésének a coordinatio többi részétől leendő külön szakaszatását, és előleges tárgyalását igyekezzem eszközölni. A királyi városi szavazatok számára néve szintén el vagyok látva utasítással, mit annak idejében bővebben előadandók. Küldöm kívánata röviden oda terjed, hogy az országgyűlési képviselet kérdése kiemeltetvén a coordinatio munkálatból, minden ide vo- natkozó tárgyakkal együtt intéztessek el még ezen országgyű- léseken, és becsúttassék a szokott időben sanctio alá, hogy a jövő országgyűlés kezdetén tetleg élvezhessék már a királyi városi követei szavazati jogukat, és a coordinatio többi része már az ő szavazatok hozzá járultával tárgyalassék, és fejez- tessék be. Fogja-e ezen eszméket a tek. rr. többsége magáéva tenni vagy sem? nem tudom. Előtem legalább saját meggyő- ződésem szerint is nagy fontossággal bírnak ezek — és mi- dőn küldöm nézeteit a tns rrdet tudatni szereném van, azon őszinte ohajtásomat ragasztom hozzájuk, vajha a királyi városi ügynél sikerre juthassunk, és az aristocrazia e téren is igazolhassa magát. Hazánk nemessége elismerte már a ré- gbi időkben is a királyi városok fontosságát, de idegen elemek lévén, tartózkodtak tőlök — minék következzék az lett, hogy magához fel nem emelte, az apró privilégiumok által pedig elszigetelte a néptől. Így játszottak a királyi váro- sok egészen mostanig sajátosság szerepet, elavult és felszeg- institutiók közé szorítva, és valódi polgári élet nélkül. Most itt az idő kibékeltetni a multat a jelenel, 's előkészíteni egy szebb jövőnek utját. Adjuk meg tehát a királyi városok- nak azt, mit eddig nélkülöztek — a valódi polg. életet, és hogy ennek reájok néve értéke, reánk néve pedig fontossága legyen, az országgyűlési képviseletnek minélelőbbi elintézése által izleltessük meg velök az alkotm. szabadságot.

Megjegyezzük, mikint még számos városi követei nyilat- koztak, de a kiket hallhatunk is, nagyobb részét csak a mon- dattak értelmében szólottak.

Schné E. L. elnök: A tanácskozást befejezendő szavazat- ra akarja kitézteni, hogy a sz. k. városok országgyűlési szava- zatának kérdése a behrendezésitől elválasztva tárgyalassék-e? Szemer E. B. (Borsod) nem kívánna ezt conditio sine qua non gyanánt felállítani 's már most kijelenteni. Szentkirályi M. (Pest) világosan sürgeti meghatározatni, hogy e két kérdés egymástól elválasztatlanul, kapcsolatban vé- tessék föl. A vélemények a szavazásra kitézendő kérdés iránt elágazván, a kk. és rrdet e fontos esomót illy tanácskozás és egynehány felmondott szónoklat után Szentkirályi javasla- tára szétvágni nem akarák, hanem feloldását jövő ülésre ha- lasztották el, miert az ülés eloszlott.

A PEST-VÁCI VASUTRÉSZEN folyó évi febr. elejé- től u. e. hó utoljájáig következő rendben történnek a szállítá- sok: Pestről Vácra reggeli 6 ór. 30 p. és délutáni 3 ór.; Vácról Pestre reggeli 8 ór. 's délutáni 4 ór. 30 p. A pest- szolnoki vasutrészén a jelenlegi indulási órák megmaradnak változatlanul. — Pesten, január 18-án, 1848. A középponti vasut igazgatósága által.

KÜLFÖLD.

Az Allg. Zg. jól értesülve lenni szokott turini levelezője ezt írja jan. 11-ről: „Parishól azt írják, hogy Franciaor- szág, Pozosorszag és Ausztria f. h. 5-én egy Schweizhoz intézendő egyforma nyilatkozványra egyesültek, 's hogy ez legközelebb Bernben át fog adatni. Hangja határozott- nak mondatik lenni, 's e lépést elsőnek tekintik a fokon- kinti lépések közt, melyeket a nevezett hatalmak confe- rentiája Parisban határozott.“

A franciaia pairkamara válaszfelirati vi- ta kozása január 11-én. Napirenden a felirati szer- kezet szakaszainak egyenkinti tárgyalása lévén, az elnök felolvassa Boissy d'Anglas gróf következő módosít- ványát a szerkezet első szakaszához: „Amíg az élelmi szerekre néve kedvezőbb állapotban vagyunk, a közjöl- lét és a nemzeti nagyság érdekében kívánjuk, hogy fel- ségked kormány a földművelésünket és földművelőinket tel- jes pártfogása alá vegye.“ A módosítvány nem pártolatik. A második szakasznál Boissy marquis kérli, hiszi-e

a bizottság, hogy az ország pénzügyeiben a kiadások suly- egyenbe fognak hozatni?

Barante bizottsági jegyző igenlően felel. Az 1, 2, 3 és 4ik szakaszok elfogadtatnak. Az ötödik, a munkás osztályok állapotáról szóló szakasznál Fa- v i e r tábornok emelt szót és ez osztályok erkölcesinek ja- vitásáról elmélkedett. „Tegnap az mondatott e teremben, hogy sem katholikusok sem keresztények nem vagyunk. Ez egy értelemben fájdalom nagyon is igaz. Mind a mel- lett törekednünk kell a népet vallásossá tenni.“

Boissy marquis nem kíván kevesebbet, mint a minis- terium megbukását. Ha a ministerium magánéletbe vo- nulna vissza, feledékenységbe merülne, és a rendszer ugyan az maradna. Kívánatos lenne tehát, hogy a minis- terek a vádoltak padjára ültetessenek. Kell változásnak történni. A reform mindenkinek ajkán, de a kormány visszautasítja; majd meglátjuk a következzéseket. (Inge- rültség). Az utolsó szónok jó erkölcesokról beszélt. Hon- nan jöjjön az erkölcesök javítása? talán azon férfaktól, kik a megvesztegetés minden nemét üzik. Szónok nem mint egyénekéről szól rólok, hanem mint ministerekről, vagy legalább, mennyiből e címet viselik. „Hogyan várhatunk erkölcsi javítást azoktól, kiknek szájából csak az igazzal ellenkezőt szoktunk hallani? A becsületesség oly nagy híreben álló ministerekről mester a megvesztegetésben (courtier de corruption), önök mindnyájan egyet értenek ebben velem, ha bár hallgatnának. (Nagy zaj; ellenmon- dások minden oldalról: kiáltás: Nem! nem!) Én pedig azt mondom: Igen, igen!“ Felhozza az országos számtartó hivatalnál előfordult botrányokat, hol a hivatalok adósvévs tárgyai. Megemlíti a Petit féle ügyet, mely néhány nap óta a hírlapokban szerepel. Ez-e az igazgatás dícsőített becsületessége? Egy megyeigazgatót a jóté- konysági pénzeket megvesztegetésre látunk fordítani. El- lenben becsületérző férfiakat elmozdítottani, így egy fő- ügyézt esupán azért, mivel független igazságkiszolgálta- stást kívánt. Egy vádlottat, Warneryt, ki azért idéztetett meg, mivel a megvesztegetések ellen kikelt, tolvajokkal egy börtönbe vetettek. Mind ezen tények után a nemzeti őrség főparancsnoka ennek egy csapatját sem merné a ki- rály szemléje alá bocsátani. (Heves felindulás). Szónok eny- híti szavait. Visszatér a Petit féle ügyre, mely csak ko- rábbi hasonló dolgoknak kiegészítése. Végre d'Alton Shee gróf szavait, miszerint sem katholikus sem kereszt- tény, magyarázza 's kérli, ninesenek-e a követkamará- ban oly tagok, kik sem katholikusok sem keresztények, hanem büszkék arra, hogy zsidók. Tehát a zúgás, mellyel tegnap a gróf beszéde felbuzakítottatott, sértés volt egy nem keresztény vallás ellen.

Guizot minisiterelnök nem akar Boissy személyes- kodására felelni és csak politicai észrevételeire felel. A visszaclést, miszerint a hivatalok vásároltatnak, a jelen ministerium sem fel nem találta sem kezdette, hanem túrve volt a korábbi kormányok alatt is. Ezentúl nem lesz így. Warnery ügyéről az e pillanatban távollévő peesetőr fog felvilágosítást adni.

Molé gróf volt minisiterelnök. Szükségesnek látja, ministeriumáról némi felvilágosításokat adni. A Petit-féle nyilatkozatok után itélve a szőnyegre hozott ügy (hivatal- vásárlás) a cabinetben tárgyalatott volna. (Zaj.) Szóló biztosítja a gyülekezetet arról, hogy soha illy dolgokban részt nem vett, soha rólok tudomása nem volt. (Helyes- lés). Meglehet, voltak ministeriuma alatt magán szemé- lyek közt illy alkukötések, de ő arról mit sem tud. Guizot ur is bizonyosan így értette megjegyzését. (Guizot: „ugy van!“) Valahányszor szóló illy dolgokról hallott, mindig olly véleményben volt, hogy e visszaclést el kell törülni.

Hasonlóan Barthe és Passy volt számtartó hiva- talt elnökök tiltakoztak Guizot mondata ellen, hogy e visszaclés alattok is folyamatban volt.

Guizot ismétli, hogy a visszaclés régóta létezik, 's hogy ő azt senkire sem akarja tolni.

d'Argot gróf nyilvánítja, hogy az ő ministeriuma alatt illy vásárlásokat nem türtek.

Boissy marquis. Igazságtalanság, korábbi ministeri- umokat tenni felelőssé a jelen ministerium vétkeiért. Soha a corruptio nem üzetett olly nagy mértékben mint a mostani ministerium alatt. Imitt egy új tény. Egy királyi törvényeszk küldöttsége ovást tesz az igazságügyminis- ternek egy új főügyész kinevezése ellen; ez azt feleli, hogy a dolog nem őt hanem a külügyminisiter illeti, 's midőn ennél szólottak az új főügyész alkalmatlanságáról, ő ezt mondotta: „Mennél igénytelenebb a kinevezett, annál jobban bizonyítjuk, mennyire elősegítjük azokat, kik nekünk szolgálókat tesznek.“ (Zaj.) Ekkor G o u r g a u d tábornok a terembe belépén szónok kérdi őt, vajjon a párisi erősítvények számára elkészített ágyúk Bourgesbe fognak e vitetni, mint a törvény öntve sincsenek. (Neve- tés és zaj.)

Guizot. A főügyész kinevezéséről tény elejétől végig nem igaz.

Moskvai herezeg felvilágosításokat kér, miké- pen hajtatik végre a Páris megerősített illető törvény.

Trezel tábornok hadügyminisiter. Az ágyúk Bour- gesbe fognak vitetni, mihelyt számokra ott hely lesz vá- sárolva. Az erősítvényekbe eddig csak bombák és golyók vitettek, 's egyéb, a törvény által nem tiltott tárgyak. — Ágyú egyetlenegy sincs bennök.

Hébert pcesetőr a Warnery-féle ügyet világosítja fel. Emlékeztet a kamarának taval benyújtott petitióra, mellyben Warnery magos személyeket rágalmazott; egy nála talált levelezésből az sült ki, miképp mindent csak

azért tett, hogy a kormánynak ártson. A vizsgálatok azt mutatták, hogy az általa felhozott tények mind hamisak, mire a rágalmozottak léptek fel vádlóul Warnery ellen. Most tartani lehetett attól, hogy Warnery megszökik, midőn aztán az mondatott volna, hogy a kormány szöktette meg, tehát letartóztatott. Ez időtől Warnery ügyét húzta halasztotta 's az csak e napokban fog előfordulni. Miképen bántak Warneryval, azért nem a szónok felelős; hogy pedig Boissy urnak egy levele, melyet Warnerynek a börtönbe küldött, ennek át nem adatott, ez igazolva van a levél tartalma által. Szónok felolvassa a levelet, melyben a kormány legerköstelenebbnék 's a külföld ellenében legyávábbnak nevezetik minden kormányok közt, melyek Franciaországot valaha nyomasztották. (Notre gouvernement est le plus corrompu et le plus traître, comme il est vis-à-vis de l'étranger le plus lâche et le plus traître des gouvernemens qui ont péché sur la France.)

Jaquemintot tábornok, a párisi nemzetőrség parancsnoka. Az volt mondva, hogy ha a király a nemzetőrség előtt állna, rosszul fogadtatnék.

Boissy marquis. Ezt nem mondottam, (A moskvai herceg és mások erősítik, hogy nem úgy volt mondva.) Óvást teszek a szavak ellen, melyeket ön nekem tulajdonít. En azt mondom, a mit én akarok, nem azt a mit ön akar. En csak azt akartam mondani, hogy a nemzetőrséget nem mernek a király előtt összejövetni, mért attól tartanak, hogy reformért kiáltana.

Bethisy marquis. Hát hijjátok egybe a nemzetőrséget, úgy sem bocsítottat már régen szemle alá. Hadd lássuk.

Elnök. A kormány és az ország már eléggé fel van-

nak világosítva; úgy hiszem, itt az ideje, hogy a kamara e vitának véget vessen. (Zúgás).

Jaquemintot tábornok tagadja, hogy a nemzetőrség, a király kocsizásakor a kamarák megnyitására, lázangó szavakat kiáltott legyen; ezt csak két vagy három egyén tette. A nemzetőrség nem arra való, hogy tanácskozzék, hanem, hogy a rendet védelmezze, 's e kötelességét teljesíteni fogja.

A kamara pártolja a vita befejezését, mire Boissy még egyszer nyilvánítja reményét, hogy az ország magát a rendszertől, mely belől corruptio kívül megalázás rendszere, magát meg fogja szabadítani. Az ötödik szakasz elfogadtatván a hatodik olvastatik fel, mely ekkép hangzik: „Hiszük felségeddel, hogy a világbéke biztosítva van. Lényeges az minden kormánynak, minden nemzetnek. Ez általános szükségessége biztosítja a statusok közti békes viszonyokat. A mi kívánataink kísérni fogják az előlépéseket, melyeket minden ország saját és független hatáskörében véghez vinni képes leend. Ez előlépések annál jobban lesznek biztosítva, ha egyetértésben eszközöztetnek a kormányok 's a népek közt és a nemzetek viszonyinak csorbítása nélkül.”

Montalembert gr. sajnálatát nyilvánítja, hogy mi alatt IX. Piusról még az északamerikai elnök megnyitó izenete sem feledkezett meg, nem tartott érdemesnek, a „legkeresztényebb király“ trónbeszédében Olaszország reformatorát megemlíteni. Franciaország a nagy Pius egyértelműleg csudálja. A képvisleti kormánynak szerencsésnek kellett volna magát érezni, hogy az ország így egyetemleges érzelmét nyilváníthatja. A ministerium elszakasztotta e dicső alkalmat. Mondó vagyok: A kormánynak hangosabban kellett volna Franciaország ro-

konszenzét a nemeslelkű pápa iránt nyilvánítani. — E tárgyban még nem szólottam önökhöz. De minthogy engem a katolikusok organumának tekintenek, szabad legyen nevökben nyilvánítanom, hogy soha az egyház fejéhez gyermekei nagyobb szeretettel 's tisztelettel nem vonzódtak mint mi IX. Piushoz vonzódtunk. „Fajdalom, a pápa és a vele egy uton járó fejedelmek eddig szomorú elszigetelésben állottak egyrészt a visszavonhatatlanul elítélt regime visszaéléseinek oszlopai, másrészt az ábrándozók kiáltásai és gyanúsításai közt. Szükség, hogy a haladás emberei Olaszországban gyorsan elváljanak a rendtelenség embereitől és a pápai kormányt védelmezzék a visszaesés gyanúja ellen, nehogy ennek szakadatlanul az utczán kelljen lennie. Ha a szent atya világi hatalmának függetlensége minden keresztény nemzetek közös java, úgy legnagyobb fontosságú, hogy a pápa oly kevéssé legyen bánya valamely külhatalomnak, mint valamely belső pártnak. Bátorítsuk tehát nem a szent atyát, ki arra nem szorul, hanem a római népet. Légy bátor római nép! bátor mindenekelőtt a külföld rabigája ellen, de aztán a belső veszedelmek ellen is, azok ellen, kik az olasz mozgalmat kizsákmányolni és megbeesteleníteni, a pápa szívét szomorítani, talán életét rövidíteni akarják, bátor minden elnyomás ellen, bármily álarcaiban mutatkozzék, akár idegen eskők, akár republicanus sapka legyen fején, — végezd bátran a művet és mutasd meg a világnak, hogy forradalmad tiszta, becsületos, egyszóval keresztény forradalom.”

Szerkeszti Szenvey József.

Hivatalos tudósítások.

26) Váltótörvényszéki idézés. (3, 3)

Tand Daniel hol tartózkodása nem tudatván, neki, mint Sekulesz Eduard forgatmányos által 200 pft iránt ellene indított váltóperbeli panaszolttnak, a vtk. H. r. 214-ik §-ánál fogva a pozsonyi e. b. kir. váltótörvényszék előtti megjelenésre folyó 1848-ik évi február hó 29-ik napja olyképp tüzetik ki határnapul, hogy ha nevezett Tand Daniel a kitűzött határnapon délelőtti 9 órákor személyesen, vagy ügyvéde által meg nem jelenne, Víz Sándor váltóügyvéd ezennel előre is gononkál rendeltetvén, a váltótörvényszék az ügyet, mintha az idézés kézhez szolgáltatott volna, tárgyalandja. Pozsonyi kir. vtszék 1848-ik évi jan. hó 17-én.

31) Árverési hirdetés. (2, 3)

A nügü magy. kir. udv. kincstár jóváhagyásából ezennel közhírré tétetik: miszerint 1848. évi aprilis hó 27-én napján, Tarczalon a k. k. tisztartói lakban tartandó árverés útján következő k. hasznóvételre bérbe fognak adni:

- 1-or. Tokaj városában gyakorlandó húsávitási jog, az ahoz tartozó szalonnaméréssel.
- 2-or. A tokaji, rakamazi és timári halászat.
- 3-or. A kis-tokaji száraz malom.
- 4-or. A tarzali Csuka-ház nevezetű koresma.
- 5-or. A tarzali „fekete sas“ nevezetű vendéglő.
- 6-or. A tarzali négy holt.
- 7-or. A timári két száraz malom, 1848. évi november 1-5 napjától számítandó 3 évre.
- 8-or. A rakamazi határban létező 61 hold kenderföld.
- 9-or. Ugyanazon határban létező 324 hold szántóföld.
- 10-or. Ugyanott létező 216 hold dohány termesztésre alkalmas foldek.

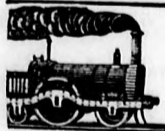
Végre 11-er a timári határban levő 37% hold majorsági foldek 1848. évi november 1-5 napjától számítandó egy évre.

Az árverésben részveszteni kívánók, a szükséges bánatpénzzel, és biztosítékkal ellátva, az árverési feltételeket a miskolci kormányzó és tarzali tisztartói irodában eleve is megismerelhetik. Kelt Miskolcon december hó 5-én 1847.

29) Birói árverés. (2, 2)

90. Tettes Heves Szolnokkal egyesült megyében kebeleztet t. Bara helysége határába létező nemesi birtok, birói elmarasztalás következtében, mint egy 6 holdból álló belső udvar telek, s azon jókarba lévő 3 szobával, egy konyhával, két loistállal, egy fészerezell ellátott épület, egy magtár és egyéb gazdasági kisebb épületek, 230¹/₁₀₀ osztályozott holdakkal álló legjobb minőségű tagosított szántóföld, 50 hold tisztartói kaszáló, majorsági és dézsmás szőlők, három ¹/₄ részes jobbágy, 10 urbéri zselér, 6 taksás és ezen birtokhoz tartozó kir. kisebb hasznóvétel nyilvános árverés útján f. 1848-ik évi február hó 17-ik napja reggeli 9 órákor kezdve, a fentérintett helységeháznál a többet ígérőknek el fognak adatni. Kelt Fegyverneken jan. 10-én 1848. — Tettes Heves Szolnokkal egyesült megyék szolgabírája

Soldos Imre
mint végrehajtó.



A kecskemét-szeged-temesvári vaspálya-társaság

folyó évi február 20-án

délelőtti 10 órákor, Szegeden, a nemes választópolgárság terében, közgyűlést tartand, melyre a t. cz. részvényesek, tisztelettel meghívattak.

Több tárgyai lesznek:

- A társasági elnök és igazgatóságok megválasztása.
- A pályáépítési engedmény kieszközölése iránti tanácskozás.

Kelt Szegeden január 2-án 1848.

(34) (2, 3) A kecskemét-szeged-temesvári vaspálya igazgatósága.

Épen most jelent meg

Heckenast Gusztáv

pesti könyvtáros és kiadónál és minden hiteles könyvtárban kapható:

KISFALUDY SÁNDOR MINDEN MUNKÁI.

KIADJA

TOLDY FERENC.

NEMZETI KIADÁSBAN, magas negyedrétt.

EGY KÖTET, 10 szállítványban a „Nemzeti könyvtár“hoz

KÉZI KIADÁSBAN, kis nyolczadrétt.

HAT KÖTET, 12 szállítványban Kisfaludy Károly és Vörösmarty munkáik kisebb kiadásaihoz csatlakozók.

1—10 füzet 40 kr. pp.

1—10 füzet 30 kr. pp.

Előfizetési ár teljes 5 fnt pengőben.

Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomatja Landerer és Heckenast.

37) M e g h í v á s. (4)

93. A Pestmegye pártfogása alatt álló hazai első takarékpénztár részvényeseinek, — a mult évi számadások megvizsgálása, a választmányi tagok megválasztása, és a már megszerzett, átíratott, s birtokba is vett ház körül az állandó bizottság által előterjesztendő munkálat és tervek nyomán tendő intézkedések végett folyó évi február 6-ik napján a pártfogó nemes megye nagy termében tartandó közgyűlésre a t. cz. részvényesek reggeli 9 órára ezennel tisztelettel meghívattak, oly megjegyzéssel: hogy miután már rég elkészült ideiglenes részvénylapokat az illetők többszöri felsóltatásuk után sem vettek maig is mind által: ez okból a mult évi közgyűlésnek azon határozata, mely szerint a részvénylapok közgyűléstartás előtt egy hónappal az intézet hivatalában volnának leteendőek, — ez uttal nem eszközölhető: — annál fogva a t. cz. részvényesek, a gyűlésnek mindenek előtt bemutatandó, és jegyzékbe veendő eredeti részvénylapjaikat, — még pedig az engedményesek a hiteles engedménynek is hozzá melléklésével, magokkal hozni méltóztatassanak. — Kelt Pesten 1848. évi január 17-én.

Szalay József s. k.
jegyző.

30) Felszólítás. (2, 3)

91. Azok, kiknek néhai Pankotay Jósza György tömegén követelések van, vagy lehet, fél év lefolyta alatt követeléseiket bizonyító eredeti irományaikkal jelentsék magokat Pesten Kapczy Tamás meghatalmazottnál, vagy Hevesmegyében Igaron Okolicsányi Gusztáv fősztolgabírnónál mint egyik örökösnel. — Pest jan. 18-án 1848.

Heckenast Gusztáv

pesti könyvtáros és kiadónál megjelent és minden hiteles könyvtárban kapható:

Legújabb

HÁZI TITOKNOK.

Mindenmemű s különösen kereskedői levelek, valamint a közéletben előforduló bármiféle iratok helyes szerkesztésére vezérlő szabályok számos példakkal világosítva.

A magyar nemzet hasznára írt kézi segédkönyv.

Szerkeszték

Farkas Elek és Kövi István.

Ötödik javított és tetemesen bővített kiadás: 71k ezer példány. Nagy 8-rét Pesten 1847. füze 2 ft 30 kr. pp.

Épen most jelent meg

Heckenast Gusztáv

pesti könyvtáros és kiadónál és minden hiteles könyvtárban kapható:

Legújabb és legújított

MAGYAR-NÉMET és NÉMET-MAGYAR

SZÓKÖNYV.

A magyar nyelv újabb és legújabb alakulását tekintve, legjelesebb kútfők után készitette

Farkas Elek.

Tomnyomtu kiadás. Német-magyar rész (egy kötet) 12rét Pesten 1847. 3 füzet 24 iv.

Előfizetési ára csak 1 ft 12 kr. pengőben.

FRANCZIA-MAGYARNYELV TÁRSALGÁSI KÉZIKÖNYVE.

vagy Tökéletes utmutatás

azok számára, kik magukat a két nyelvben helyesen, és könnyű módon gyakorolni óhajtják.

Coursier E. után Karády Ignác.

Kis 8-rét. Pesten 1847. füze 1 forint 12 kr. pengőben.

94. (38) (1)

Egy hibásan ismertett könyvárnak igazítása.

Minthogy a jelen évre kiadott, mezei naptárnak hátulós borítékán, az érdekes gazdasági munkák közt felsórt s nem csak minden egyes lökedvelőnek, ha sznos, de rendszerénél fogva a mezei gazdaság illető ágát előmozdító tanulmányul magát ajáló LOTUDOMANY című munkának hibásan 4 ft 20 kr. hirdettet 1 példány, még mult évi június hóban a szerző által 2 fnt 30 kr. pp. leszállított ezt megszerzethetés végett ezennel újra közhírré teszi. Pesten jan. hó 20-án 1848.

EGGENBERGER JÓZSEF ÉS FIA
magy. acad. könyvtárosok Pesten.

Heckenast Gusztáv

pesti könyvtáros és kiadónál megjelent és minden hiteles könyvtárban kapható:

AZ ORSZÁGGYÜLÉS

RENDEZÉSÉRŐL.

Irtá

Irínyi József.

Nagy 8-rét. Pesten 1847. füze 40 kr. pp.

A sz. k. városok

SZAVAZATJOGA

ORSZÁGGYÜLÉSEKEN.

Irtá

JÁSZAY PÁL.

Nagy 8-rét. Pesten 1843. füze 30 kr. pp.

Épen most jelent meg

Heckenast Gusztáv

pesti könyvtáros és kiadónál és minden hiteles könyvtárban kapható:

Legújabb és legteljesb német és magyar

ZSEB-SZÓTÁR.

legújabb helyesírás szerint, s az ujonan alakított vagy felelőstett szókmal bővítve összeírta

Alsó-viszti Fogarasi János.

Második, jobbitott és sok ezer új szókkal bővített kiadás.

Első vagy német-magyar rész.

Kis 8-rét, két hasábnban, és nagyobb s olvashatóbb betűkkel nyomva minden eddigi magyar-német zsebszótáraknál. Pesten 1847. Vásonba köve 2 fnt pengőben.

Második, vagy magyar-német rész, 1-ső füzet A—G. Előfizetési ára 3 füzetnek csak 2 ft p.